

NIEUWSBRIEF

De Varkenspraktijk

VERANDERING

Wist u dat?

Varkens zijn echte **babbelaars**; door meer dan **20 knor- en bromgeluiden** kunnen ze met elkaar communiceren. Een reactie op een bekend geluid, of als een varken aan het wroeten is, betreft vaak een “normale” knor van minder dan een halve seconde. Een erg korte knor wordt bijvoorbeeld gemaakt als het dier in de verkenmodus of opgewonden is. Harde knorren geven aan dat het dier bang is of zich bedreigd voelt en zachte knorren die elkaar snel opvolgen zijn kleine begroetingen.

Vanaf de geboorte leren **biggen** te luisteren naar het geluid van hun moeder. Zeugen produceren tijdens de melkbeurt vaak een typisch geluid, waarmee gedurende eerste kraamperiode de biggen letterlijk **aan tafel geroepen** worden.

Het geluid van een varken kan tot wel **115 decibel** reiken; zelfs 3 decibel hoger dan een verkeersvliegtuig! Gehoorbescherming tijdens het werk is hiermee dus geen overbodige luxe te noemen.

Vooruitgang vraagt om verandering, al kan dit soms best lastig zijn. Onze klantenavond stond geheel in het teken van deze veranderingen. Ook hebben veranderingen in de Handleiding Medicijngebruik plaatsgevonden, geven veranderingen in stemgeluid bij varkens veel informatie én is op welzijnsgebied het met regelmaat veranderen van hokverrijking eigenlijk behoorlijk interessant. Dit alles en meer leest u in deze nieuwsbrief!

- Klantenavond 16 maart 2023
- Wélzijn!
Videobeelden geven informatie
- Test je kennis!
- Handleiding Medicijngebruik
- Tijdschakelaar in varkensstallen
- Even voorstellen: Vimala

Klantenavond 16 maart 2023

Patricia van Ginderen

Varkensarts De Varkenspraktijk, locatie Oss

Donderdag 16 maart jl. vond onze klantenavond plaats in het Openluchtmuseum te Arnhem. Een goed geslaagde, inspirerende avond, als u het mij vraagt, waarbij ons motto "Een stap vooruit" weer mooi aansloot!

Een jaar geleden informeerden we u via [deze nieuwsbrief](#) over de volgende stap die we als praktijk hebben gemaakt; [uitbreiding](#) van ons team door toevoeging van de locaties Chaam, Diessen en Oisterwijk. Met trots presenteerden we tijdens deze klantenavond ons inmiddels 19 dierenartsen tellende team! In de komende nieuwsbrieven zal de nieuwe garde zich aan u voorstellen. Maar ook de [stappen](#) die gemaakt zijn in de sector kwamen aan bod. [Veranderingen](#) op gebied van gezondheid, in de vorm van het creëren van een [hogere gezondheidsstatus](#) op varkensbedrijven, werden besproken.

Tevens namen we [generatieveranderingen](#) onder de loep; hoe ervaren de jonge dierenartsen in onze praktijk de sector en het werk daarin? En hoe verschilt dit van de ervaringen van onze oudgedienden? En tot slot kwamen veranderingen aan bod die het [welzijn](#) van het varken betroffen. Onder de noemer "Staarten couperen kun je verleren!" bespraken we de uitdagingen waar onze sector nog voor staat.

Vooruitgang vraagt om veranderingen. Maar waarom is het nu eigenlijk zo moeilijk om veranderingen door te voeren? En wat houdt ons nu zo vaak tegen?

Paul Smit, cabaretier en filosoof, nam ons mee in de wereld van de [werking van ons brein](#). Op ludieke wijze liet hij ons merken dat ons onbewuste brein veel meer doet en invult dan waar we bewust van zijn. Om energie te besparen functioneert het brein goed op [routine](#); veel taken kun je geheel vanzelf uitvoeren. Denk bijvoorbeeld aan ademhalen of fietsen. Doordat ons brein vasthoudt aan die routine, is veranderen lastig.

Je moet je brein [bewust trainen](#) een andere routine aan te nemen, wat energie en tijd kost, maar het beste gaat in kleine concrete stappen. Dat veranderingen doorvoeren eigenlijk best complex kan zijn lichtte hij toe aan de hand van de drie lagen die ons brein bevat. Het [reptielenbrein](#), waarin bovengenoemde routines liggen opgeslagen, maar welke ook de veiligheid van situaties beoordeelt. Het [zoogdierenbrein](#), wat ons ondersteunt op emotioneel vlak en als doel heeft plezier te maken. En tot slot de [neocortex](#), die ons de mogelijkheid tot nadenken, plannen en complexiteit overzien geeft. Een verandering vindt pas plaats als alle drie de delen in overeenstemming met elkaar gaan functioneren. En of het nog niet complex genoeg is; een berg aan [hormonen](#) en [neurotransmitters](#) zorgen ervoor dat we niet allemaal hetzelfde reageren, waar bij verschil [generaties](#) óók nog eens een rol speelt.

Desondanks is veranderen gelukkig niet onmogelijk. Een mooie conclusie om de avond onder het genot van een hapje en een drankje mee af te sluiten!

Wélzijn!

Deze editie een stukje over varkensgedrag. Het team van De Varkenspraktijk verdiept zich in het gebruik van video-opnames om (bijt)problemen te begrijpen en mogelijk op te lossen. We hebben al verschillende *videobeelden* mogen verzamelen, waarop veelal interessante gedragingen te zien zijn! Met opnames bij gespeende biggen konden we op beeld vastleggen hoe bijtgedrag *ontstond*, waarover in de

volgende nieuwsbrief meer! Tijdens dezelfde opnames was ook het *effect* van *hokverrijking* goed te zien. Een voor de biggen onbekend soort hokverrijking werd gedurende anderhalf uur in het hok toegevoegd. Hoe lang denkt u dat de biggen hiermee bezig waren? Wij waren zelf verbaasd; de biggen waren *onafgebroken* geïnteresseerd! In deze periode geen bijten, wel spelen. Dus; vervangt u uw hokverrijking ook eens door iets nieuws?

Test je kennis!

In de praktijk komen we met regelmaat interessante beelden tegen. Weet u waar we bij de bovenstaande foto mee te maken hebben?

- A. Kreupele big
- B. PRRS
- C. Streptokokken

Klik [**hier**](#) voor het juiste antwoord!

Handleiding Medicijngebruik

De nieuwste versie van de **Handleiding Medicijngebruik** is te vinden op [**onze website**](#). Deze handleiding vormt een **aanvulling** op uw bedrijfsbehandelplan (BBP) en bevat naast de uitleg voor verantwoord medicijngebruik en de vaccinlijst ook de positieve lijst. Hierop vindt u alle overige informatie, welke niet vermeld staan op uw BBP. Denk hierbij onder andere aan **wachttijden**, **REG NL-nummers** en eventuele **overige opmerkingen**.

De combinatie van uw BGP, BBP én deze handleiding zorgen ervoor dat u aan de **UDD-regeling** voldoet. Deze regeling bepaalt dat antibiotica uitsluitend na diagnose en op voorschrift van een dierenarts mogen

worden gebruikt. Onder bepaalde voorwaarden mag de dierenarts antibiotica afgeven aan een varkenshouder en mag de varkenshouder zelf over gaan tot individuele behandeling van zieke dieren. Voor **maximaal drie aandoeningen** die op het bedrijf vaak voor problemen zorgen, waar acuut handelen noodzakelijk is én eerste keuze middelen aantoonbaar onvoldoende werkzaam zijn, mogen tweede keuze middelen voor individuele behandelingen op voorraad zijn. In het geval er sprake is van een bedrijf met biggen van 8 weken leeftijd of jonger is een **tweewekelijks bezoeksregime** verplicht bij inzet van deze tweede keuze middelen.

Tijdschakelaar in varkensstallen

Bent u al op de hoogte van het feit dat vanaf **1 januari 2024** tijdschakelaars in varkensstallen **verplicht** zijn?

Zoals u het waarschijnlijk fijn vindt om deze nieuwsbrief bij voldoende licht te kunnen lezen, is licht voor varkens ook erg belangrijk. Weliswaar niet om hun maandelijkse leesvoer door te kunnen nemen, maar wel om andere redenen die vooral te maken hebben met het zogenaamde **circardiaans ritme**; een andere benaming voor een **biologisch dag-nacht ritme**. Dit ritme wordt onder andere beïnvloed door zowel de lengte van de lichtperiode als de lengte van de donkerperiode gedurende een dag. Verstoringen in het biologische ritme worden

zowel bij de mens als bij varkens geassocieerd met gezondheidsproblemen. Het ondersteunen van dit ritme zorgt juist voor een verbetering van de (dier)gezondheid. Licht heeft daarnaast een belangrijke invloed op de **voortplantingscyclus** van de zeug en draagt bij aan een beter dierwelzijn doordat varkens beter in staat zijn **natuurlijk gedrag** te vertonen. Varkens zijn gedurende de dag bijvoorbeeld actiever dan 's nachts. Zo worden meer eetbeurten gedurende lichtperiodes gezien bij speenbiggen en vleesvarkens en vinden er meer drinkbeurten in de kraamstal plaats.

Dit komt ten goede aan de groei en gezondheid van biggen en vleesvarkens, om nog maar niet te spreken over de betere hormonale ontwikkeling van gelten én vruchtbaarheid van de zeugen.

Het terugkerende ritme van zowel de lichtperiode als de donkerperiode is dus zeker van belang op uw bedrijf. Met de lampen in de stal kan dit natuurlijk ritme nagebootst worden. Wettelijk gezien is het verplicht om gedurende een aaneengesloten periode van minstens **8 uur per dag** een minimale lichtintensiteit van **40 lux** aan te houden in de stal. Een tijdschakelaar is een handig hulpmiddel om het dag-nacht ritme van de varkens in de stal te garanderen.

Vergeet dus niet de tijdschakelaar in uw stal te installeren voor het begin van 2024!

Even voorstellen

Ik ben *Vimala van Lokven* en al 13 jaar werkzaam als dierenartsassistente binnen zowel De Herkauwpraktijk als De Varkenspraktijk, locatie Oss. Hier heb ik mij altijd op allerlei fronten ingezet. Dit heb ik met veel plezier gedaan!

Momenteel ben ik mij meer aan het specialiseren richting de varkenssector. Ik doe een hoop nieuwe ervaringen op, waarin ik elke dag weer iets nieuws leer, wat ik ontzettend leuk vind!